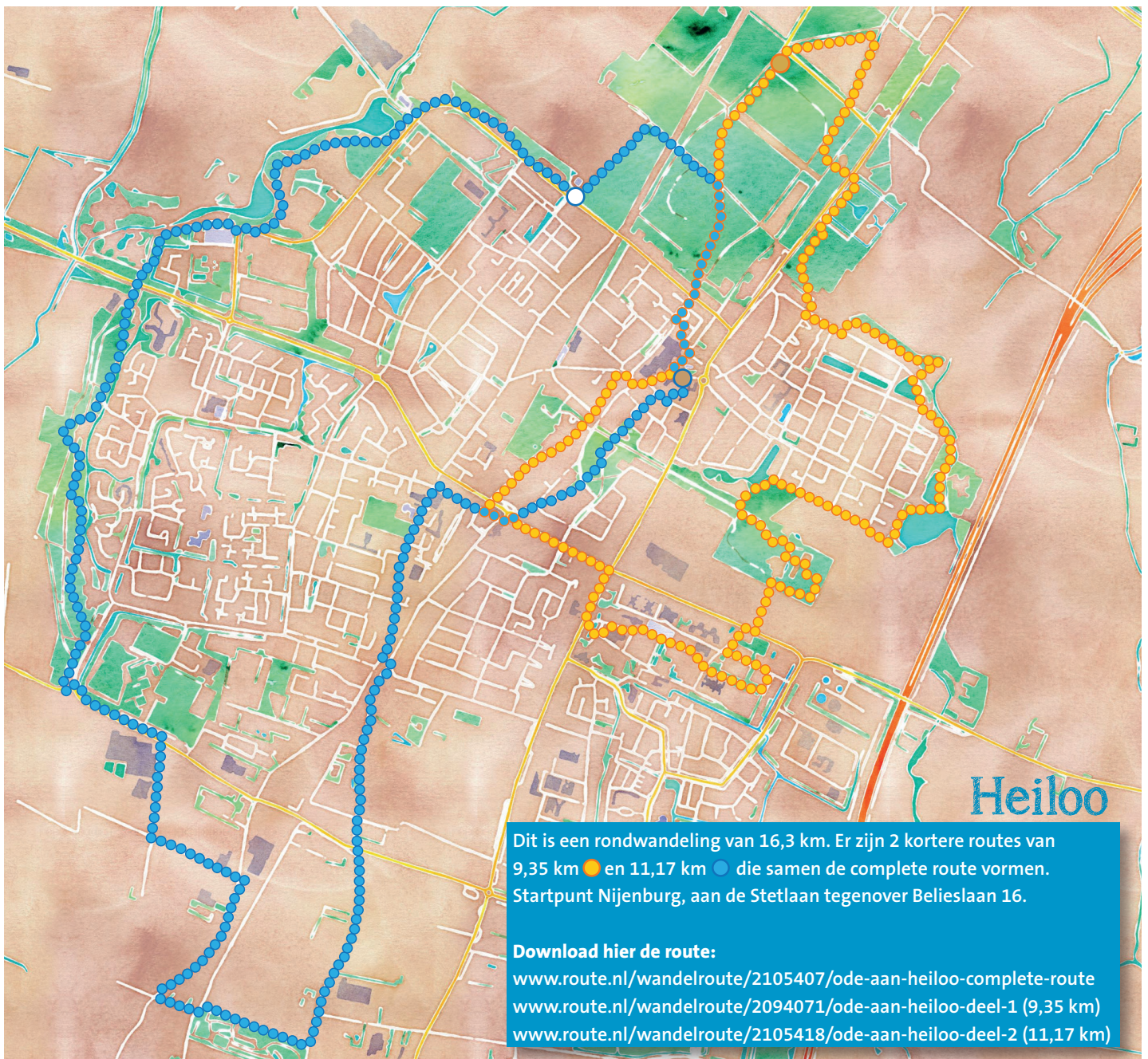

Ode aan Heiloo: een bijzondere reis door de tijd

Heiloo mag zich rijk noemen vanwege haar geschiedenis en vooral de kennis die hierover de afgelopen decennia is verworven. Zo weet men meer over het allereerste begin van de bewoning en het ontstaan van de vroegmiddeleeuwse nederzettingen in de vorm van buurtschappen. En over de periode van kerstening tot aan de rijke, zeventiende eeuw en de dorpsvorming rond de Witte Kerk en het stationsgebied. Tijdens de wandeling maak je kennis met de geschiedenis van Heiloo en de plekken van weleer.

Willibrordusweg en de Preekstoel

De Willibrordusweg is de eeuwenoude verbindingsweg tussen de Witte Kerk (11^e eeuw) en de Preekstoel (op de hoek Westerweg, Kuillaan). Op deze locatie zou Willibrordus, een christelijke heilige, hebben gepredikt en ook werden er in de 16^e eeuw hagenpreken gehouden. Dit zijn kerkdiensten in de openlucht.

Landgoed Nijenburg

Landgoed Nijenburg ligt op een oude strandwal, die tijdens de middeleeuwen rijkelijk was begroeid met bos. De strandvlakte

richting de kust is door de machtige Abdijs van Egmond ontgonnen. Kort na 1700 werd de hofstede Nijenburg gebouwd. De landgoedbossen en de omliggende weilanden zijn nu eigendom van Natuurmonumenten, die het geheel in zijn oude glorie wil behouden.

Een leuk weetje: de eigenaren van het landgoed Nijenburg hebben bij de aanleg van de tuinen opdracht gegeven zichtlijnen te creëren. De belangrijkste zichtlijn is de Westerlaan, meer bekend als de Ronde O laan. Op de langste dag van het jaar 21 juni, verdwijnt de zon precies in het verlengde van de laan onder de horizon.

De route vervolgt zich via de Witte Kerk, de Holleweg, Landgoed ter Coulster en Landgoed Willibrordus.

Mystieke begraafplaatsen en Willibrordusput

Het afgebakende kerkterrein van de Witte Kerk, waarin werd begraven, is een specifiek kenmerk van middeleeuwse kerkplaatsen. Daarbinnen heerste een hogere macht, waar de doden rustig op de Wederopstanding konden wachten. Binnen de ommuring is over een periode van 1200 jaar begraven.

Reconstructie palenkrans

Begraafplaats Witte Kerk

Landgoed Nijenburg

Alle graftekens werden op het oosten gericht, de richting van waaruit de Wederopstanding werd verwacht. Op de rijk bewerkte stenen is veel symboliek afgebeeld. Wij zien de rups die als vlinder (de ziel) ten hemel stijgt en ook de gebroken zuil en de geknakte roos (een te jong afgebroken leven) en andere symbolen die verwijzen naar de eeuwigheid en overwinning op de dood. Aan het water van de Willibrordusput is in het volksgeloof een bijzondere kracht tegen ziekte toegeschreven.

De Algemene begraafplaats aan de Holleweg is in 1916 aangelegd, omdat het kerkhof bij de Witte Kerk nagenoeg vol was. Het oudste gedeelte ligt recht tegenover de ingang en is als stenen archief zo bijzonder voor Heiloo dat het werd aangewezen als beschermd monument.

Landgoed Ter Coulster

Landgoed Ter Coulster ligt midden in het dorp Heiloo en is het enige particuliere historische landgoed in Noord-Holland boven het Noord-zeekanaal. De boerderij midden in het bos, Ter Coulster Hof, staat op de fundamenten van het oude kasteel. Ook het theehuisje uit 1891 is nog te bezichtigen.

Begraafplaats

Heel bijzonder is de begraafplaats 'Oase van Rust' op het terrein van de vroegere Willibrordusstichting. Hier liggen ruim zeshonderd personen begraven, die bij de stichting betrokken waren: patiënten, broeders, artsen en rectoren. Een rector van de stichting gaf eens te kennen dat hij geen andere plaats wist waar zoveel verdriet, moed, wanhoop én uithoudingsvermogen begraven lagen.

Tip!

De brochure 'Ode aan Heiloo' is een aanrader als je meer wilt weten over de geschiedenis van Heiloo. Dit is ook de basis van deze wandelroute. Verkrijgbaar bij het VVV informatiepunt op Landgoed Willibrordus (De Olvendijk 2) of te downloaden op www.natuurlijkheiloo.nl

Via de Stationsweg, Westerweg en Hoogeweg loopt de route richting Onze Lieve Vrouw Ter Nood. Onderweg kom je langs eeuwenoude houtwallen en hagen. De houtwal had de functie van erfscheiding en beschutting; de beplanting snoeide men regelmatig en het hout werd gebruikt voor warmte en om te koken.

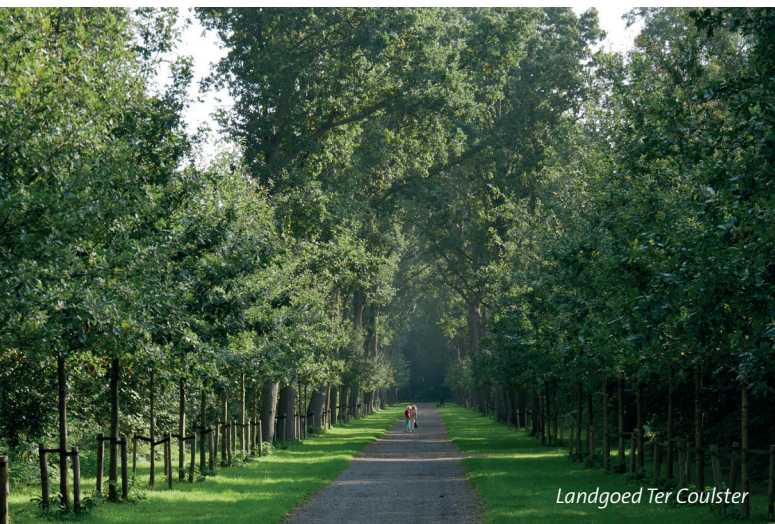
Onze lieve Vrouw ter Nood en Runxputte

De andere beroemde put van Heiloo is de Runxputte op het terrein van Onze Lieve Vrouw ter Nood. Zowel de Runxputte als de Willibrordusput hebben eeuwenlang hun mystieke aantrekkingskracht behouden. Waterbronnen en waterputten vormen een terugkerend thema in Heiloo. Door de eeuwen heen zijn deze aanleiding geweest voor mensen om de plekken bij de putten als heilkrachtig te ervaren.

Het laatste deel van de wandeling gaat via de Westerweg, Schipperslaan, Lijnbaan, Vennewatersweg, langs de groene zone aan de buitenkant van Heiloo, richting het Maalwater en dan weer terug naar het startpunt.

Sporen uit het verleden

Letterlijk en figuurlijk zijn in de afgelopen twintig jaar sporen van mensen ontdekt die in een ver verleden op deze plek hebben gewoond. Het meest tot de verbeelding spreken de voetsporen in de wijk Zuiderloo van mensen die hier bijna 3000 jaar geleden door een drassige vlakte liepen. Zo lang de strandwal bestaat, hebben mensen hier gewoond en huis, erf en landschap naar eigen inzicht en ideeën vormgegeven. Een reconstructie van een palenkrans uit ca. 800 voor Chr. staat onderaan de klimheuvel bij het Maalwater. In de prehistorie kwam het vaak voor dat een palenkrans werd gesitueerd om een grafheuvel. Dit zou ervoor hebben gediend om de dodenwereld af te scheiden van de wereld der levenden.

Landgoed Ter Coulster

Kánovaren op het Maalwater.